

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سوره مبارکه دخان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خداوند بخشنده مهربان

ح ۱

ح

وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿٢﴾

سوگند به این کتاب روشنگر،

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ ﴿٣﴾

که ما آن را در شبی پربرکت نازل کردیم؛ ما همواره اندازکننده بوده ایم!

فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ﴿٤﴾

در آن شب هر امری بر اساس حکمت (الهی) تدبیر و جدا می‌گردد.

أَمْرًا مِّنْ عِنْدِنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿٥﴾

(آری، نزول قرآن) فرمانی بود از سوی ما؛ ما (محمد (ص) را) فرستادیم!

رَحْمَةً مِّنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦﴾

اینها همه بخاطر رحمتی است از سوی پروردگارت، که شنونده و داناست!

رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنَّ كُنْتُمْ

مُوقِنِينَ ﴿٧﴾

(همان) پروردگار آسمانها و زمین و آنچه در میان آنهاست، اگر اهل یقین هستید!

لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمْ
الْأَوَّلِينَ ﴿٨﴾

هیچ معبودی جز او نیست؛ زنده می کند و می میراند؛ او پروردگار شما و پروردگار پدران
نخستین شماست!

بَلْ هُمْ فِي شَكِّ يَلْعَبُونَ ﴿٩﴾

ولی آنها در شکند و (با حقایق) بازی می کنند.

فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُّبِينٍ ﴿١٠﴾

پس منتظر روزی باش که آسمان دود آشکاری پدید آورد...

يَغْتَشَى النَّاسَ هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١١﴾

که همه مردم را فرامی گیرد؛ این عذاب دردناکی است!

رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ ﴿١٢﴾

(می گویند:) پروردگارا! عذاب را از ما برطرف کن که ایمان می آوریم.

أَنِي لَهُمُ الذِّكْرَىٰ وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُّبِينٌ ﴿١٣﴾

چگونه: و از کجا متذکر می شوند با اینکه رسول روشنگر (با معجزات و منطق روشن)
به سراغشان آمد!

ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلِّمٌ مَّجْنُونٌ ﴿١٤﴾

سپس از او روی گردان شدند و گفتند: «او تعلیم یافته‌ای دیوانه است!»

إِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِيلًا إِنَّكُمْ عَائِدُونَ ﴿١٥﴾

ما عذاب را کمی برطرف می‌سازیم، ولی باز به کارهای خود بازمی‌گردید!

يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَىٰ إِنَّا مُنتَقِمُونَ ﴿١٦﴾

(ما از آنها انتقام می‌گیریم) در آن روز که آنها را با قدرت خواهیم گرفت؛ آری ما انتقام
گیرنده‌ایم!

وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ

كَرِيمٌ ﴿١٧﴾

ما پیش از اینها قوم فرعون را آزمودیم و رسول بزرگواری به سراغشان آمد،

أَنْ أَدُّوا إِلَيَّ عِبَادَ اللَّهِ إِيَّايَ لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٨﴾

(و به آنان گفت: امورا بندگان خدا را به من واگذارید که من فرستاده امینی برای شما هستم!)

وَأَنَّ لَا تَعْلُوا عَلَى اللَّهِ إِنِّي آتِيكُمْ بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿١٩﴾

و در برابر خداوند تکبر نورزید که من برای شما دلیل روشنی آورده‌ام!

وَإِنِّي عُدْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَنْ تَرْجُمُونِ ﴿٢٠﴾

و من به پروردگار خود و پروردگار شما پناه می برم از اینکه مرا متهم کنید!

وَإِنْ لَمْ تُؤْمِنُوا لِي فَاَعْتَرِوْا ﴿٢١﴾

و اگر به من ایمان نمی آورید، از من کناره گیری کنید (و مانع ایمان آوردن مردم نشوید)!

فَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مٌحِلٌّ لِّقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٢٢﴾

(آنها هیچ یک از این پندها را نپذیرفتند، و موسی) به پیشگاه پروردگارش عرضه داشت: اینها قومی مجرمند!

فَأَسْرِ بِعِبَادِي لَيْلًا إِنَّكُمْ مُتَّبِعُونَ ﴿٢٣﴾

(به او دستور داده شد:) بندگان مرا شبانه حرکت ده که شما تعقیب می شوید!

وَأَتْرُكُ الْبَحْرَ رَهْوًا إِنَّهُمْ جُنْدٌ مُّغْرَقُونَ ﴿٢٤﴾

(هنگامی که از دریا گذشتید) دریا را آرام و گشاده بگذار (و بگذر) که آنها لشکری غرق شده خواهند بود!

كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٢٥﴾

(سرانجام همگی نابود شدند و) چه بسیار باغها و چشمه‌ها که از خود به جای گذاشتند،

وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٢٦﴾

و زراعتها و قصرهای زیبا و گرانقیمت،

وَنَعْمَةً كَانُوا فِيهَا فَاصْكِهِنَّ ﴿٢٧﴾

و نعمتهای فراوان دیگر که در آن (غرق) بودند!

كَذٰلِكَ وَاُورَثْنَاهَا قَوْمًا آخِرِينَ ﴿٢٨﴾

اینچنین بود ماجرای آنان! و ما (اموال و حکومت) اینها را میراث برای اقوام دیگری قرار دادیم!

فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا

مُنْظَرِينَ ﴿٢٩﴾

نه آسمان بر آنان گریست و نه زمین، و نه به آنها مهلتی داده شد!

وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿٣٠﴾

ما بنی اسرائیل را از عذاب ذلت بارهایی بخشیدیم؛

مِنْ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ كَانَ عَالِيًا مِنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾

از فرعون که مردی متکبر و از اسرافکاران بود!

وَلَقَدْ اخْتَرْنَاَهُمْ عَلَىٰ عِلْمٍ عَلَىٰ الْعَالَمِينَ ﴿۳۲﴾

ما آنها را با علم (خویش) بر جهانیان برگزیدیم و برتری دادیم،

وَآتَيْنَاهُمْ مِنَ الْآيَاتِ مَا فِيهِ بَلَاءٌ مُّبِينٌ ﴿۳۳﴾

و آیاتی (از قدرت خویش) را به آنها دادیم که آزمایش آشکاری در آن بود (ولی آنان کفران کردند و مجازات شدند)!

إِنَّ هَؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ ﴿۳۴﴾

اینها [مشرکان] می گویند:

إِنَّ هِيَ إِلَّا مَوْتُنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُنْشَرِينَ ﴿٣٥﴾

«مرگ ما جز همان مرگ اول نیست و هرگز برانگیخته نخواهیم شد!»

فَاتُوا بِآبَائِنَا إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٦﴾

اگر راست می گوئید پدران ما را (زنده کنید و) بیاورید (تا گواهی دهند)!

أَهُمْ خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَاهُمْ
إِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿٣٧﴾

آیا آنان بهترند یا قوم «تُبَّع» و کسانی که پیش از آنها بودند؟! ما آنان را هلاک کردیم،
چرا که مجرم بودند!

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
لِأَعْيُنٍ ﴿٣٨﴾

ما آسمانها و زمین و آنچه را که در میان این دو است به بازی (و بی هدف) نیافریدیم!

مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

ما آن دو را جز بحق نیافریدیم؛ ولی بیشتر آنان نمی دانند!

إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَاتُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٠﴾

روز جدایی (حق از باطل) وعده‌گاه همه آنهاست!

يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلَىٰ عَنْ مَوْلَىٰ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾

روزی که هیچ دوستی کمترین کمکی به دوستش نمی‌کند، و از هیچ سویاری
نمی‌شوند؛

إِلَّا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٤٢﴾

مگر کسی که خدا او را مورد رحمت قرار داده، چرا که او عزیز و رحیم است!

إِنَّ شَجَرَةَ الزُّقُومِ ﴿٤٢﴾

مسئماً درخت زقوم...

طَعَامُ الْإِثْمِ ﴿۴۴﴾

غذای گنهکاران است،

كَالْمُهْلِ يَغِي فِي الْبُطُونِ ﴿٤٥﴾

همانند فلز گداخته در شکمها می جوشد؛

كَغَلِيٍّ الْحَمِيمِ ﴿٤٦﴾

جوششی همچون آب سوزان!

خُذُوهُ فَاعْتَلُوهُ إِلَىٰ سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾

(آنگاه به مأموران دوزخ خطاب می شود:) این کافر مجرم را بگیرید و به میان دوزخ پرتابش کنید!

ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ ﴿٤٨﴾

سپس بر سر او از عذاب جوشان بریزید!

ذُقْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ﴿٤٩﴾

(به او گفته می شود:) بچش که (به پندار خود) بسیار قدرتمند و محترم بودی!

إِنَّ هَذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ ﴿٥٠﴾

این همان چیزی است که پیوسته در آن تردید می کردید!

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿٥١﴾

(ولی) پرهیزگاران در جایگاه امنی قرار دارند،

فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٢﴾

در میان باغها و چشمه‌ها؛

يَلْبَسُونَ مِنْ سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿٥٣﴾

آنها لباسهایی از حریر نازک و ضخیم می پوشند و در مقابل یکدیگر می نشینند؛

كَذٰلِكَ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عَيْنٍ ﴿۵۴﴾

اینچنین اند بهشتیان؛ و آنها را با «حور العین» تزویج می‌کنیم!

يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ آمِنِينَ ﴿٥٥﴾

آنها در آنجا هر نوع میوه‌ای را بخواهند در اختیارشان قرار می‌گیرد، و در نهایت امنیت
به سر می‌برند!

لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا الْمَوْتَةَ الْأُولَىٰ وَوَقَاهُمْ
عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٥٦﴾

هرگز مرگی جز همان مرگ اول (که در دنیا چشیده‌اند) نخواهند چشید، و خداوند آنها را از عذاب دوزخ حفظ می‌کند؛

فَضْلاً مِنْ رَبِّكَ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٥٧﴾

این فضل و بخششی است از سوی پروردگارت، این همان رستگاری بزرگ است!

فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾

ما آن [قرآن] را بر زبان تو آسان ساختیم، شاید آنان متذکر شوند!

فَارْتَقِبْ إِنَّهُمْ مُرْتَقِبُونَ ﴿۵۹﴾

(اما اگر نپذیرفتند) منتظر باش، آنها نیز منتظرند (تو منتظر پیروزی الهی و آنها منتظر عذاب و شکست)!

صدق الله العلي العظيم